

Prima instanță: judecătoria Strășeni
Judecător: D.Mîrzenco
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecător: N.Budăi, V.Efros, I.Muruianu

dosarul nr.2r-993/16

DECIZIE

21 decembrie 2016

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

președintele ședinței, judecătorul:
judecătorii:

Ala Cobăneanu
Ion Druță, Nicolae Craiu

examinând recursul declarat de către Jereghi Gheorghe
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2016, emisă
în pricina civilă pornită la cererea de chemare în judecată înaintată de către Banca
Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni către Jereghi Gheorghe,
intervenient accesoriu Jnipor Oleg cu privire la executarea dreptului la ipotecă,

c o n s t a t ă

La data de 02 iunie 2016, reclamantul Banca Comercială „Moldindconbank”
Societate pe Acțiuni, s-a adresat în instanța de judecată împotriva lui Jereghi
Gheorghe, intervenient accesoriu Jnipor Oleg, solicitînd executarea dreptului la
ipotecă.

În motivarea cererii respective a invocat că, conform contractului de credit
nr.2014/9ip din 20 martie 2014, Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe
Acțiuni, filiala „Dacia”, a acordat lui Jnipor Oleg, un credit în sumă de 817 000 lei
pe un termen de 60 luni.

Întru asigurarea rambursării în termen a creditului acordat pîrîtului, Jereghi
Gheorghe în calitate de debitor ipotecar a ipotecat la Banca Comercială
„Moldindconbank” Societate pe Acțiuni conform contractului de ipotecă nr. 2882
din 18 martie 2013, modificat prin acord adițional nr.1 din 20 martie 2014, bunul
imobil: casă de locuit individuală cu suprafața totală de 192,2 m.p., inclusiv
suprafața locativă de 112,8 m.p. cu nr. cadastral 8015303.342.01 și terenul aferent

ei cu suprafața de 0,0663 ha, cu nr. cadastral 8015303.342.01, situat în Republica Moldova, raionul Strășeni, satul Cojușna, str. P. Boțu, 4.

Menționează că, debitorul Jnipor Oleg nu și-a onorat obligațiile contractuale ce reies din contractul de credit nr. 2014/9ip din 20 martie 2014, acumulând la situația din 14 aprilie 2016, datorii în mărime de 546 255,27 lei.

Astfel, Banca Comercială „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni a întreprins măsurile prevăzute de art.31 al Legii cu privire la ipotecă expediind în adresa pîrîtului (debitor ipotecar) și intervenientului accesoriu (debitor pe contactul de credit) notificarea cu nr.00/02/4-03/4315, 1317 din 27 noiembrie 2015, prin care a solicitat achitarea benevolă a datoriei formate și a prevenit despre intenția băncii referitor la executarea dreptului de ipotecă conform Legii cu privire la ipotecă în cazul nesatisfacerii cerințelor înaintate în termenul acordat. Însă, notificările nu au fost satisfăcute în termen.

De asemenea, reclamantul în conformitate cu prevederile Legii cu privire la ipotecă a înregistrat preavizul la Registrul gajului bunurilor imobile cu nr.00/02/3-02/157 din 17 martie 2016.

La momentul depunerii acțiunii, cerințele înaintate către pîrît și intervenientul accesoriu nu au fost satisfăcute.

Conform calculului datoriilor nerambursate pe contractul de credit nr. 2014/9ip din 20 martie 2014, acordat lui Jnipor Oleg, la situația din 14 aprilie 2016 datoria restantă constituie suma de 87 754,02 lei, formată din credit restant în mărime de 48 982 lei, dobîndă neachitată în mărime de 28 193,78 lei, comision în mărime de 4 662,72 lei și dobânzi suplimentare în mărime de 5 915,52 lei.

La aceeași dată debitorul a acumulat datorii totale în mărime de 646 255,27 lei, formată din credit în mărime de 601 448,22 lei, dobîndă în mărime de 34 228,81 lei, comision în mărime 4 2,72 lei, dobîndă suplimentară pentru neplata la scadență a creditului în mărime de 4 035,63 și dobîndă suplimentară pentru neplata la scadență a dobînzii în mărime de 1 879,89 lei.

Susține că, temeiul începerii urmăririi este neonorarea de către debitorul Jnipor Oleg a obligațiilor stipulate în contractul de credit nr. 2014/9ip din 20 martie 2014 privind nerambursarea ratelor credit, a dobînzilor și a plăților aferente acestora.

Solicită reclamantul executarea dreptului de ipotecă, prin transmiterea silită în posesia Băncii Comerciale „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni, pentru a fi comercializat, bunul imobil ipotecat conform contractului de ipotecă nr.2882 din 18 martie 2013, modificat prin acord adițional nr.1 din 20 martie 2014 bunul imobil: casă de locuit individuală cu suprafața totală de 192,2 m.p., inclusiv suprafața locativă de 112,8 m.p. cu nr. cadastral 8015303.342.01 și terenul aferent ei cu suprafața de 0,0663 ha, cu nr. cadastral 8015303.342.01, situat în Republica Moldova, raionul Strășeni, satul Cojușna, str. P. Boțu, 4.

Prin hotărârea judecătoreii Strășeni din 01 iulie 2016 acțiunea a fost admisă, fiind dispusă transmiterea silită în posesia Băncii Comerciale „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni, pentru a fi comercializat, bunul imobil ipotecat conform contractului de ipotecă nr.2882 din 18 martie 2013, modificat prin acord adițional nr.1 din 20 martie 2014 bunul imobil: casă de locuit individuală cu suprafața totală de 192,2 m.p., inclusiv suprafața locativă de 112,8 m.p. cu nr. cadastral 8015303.342.01 și terenul aferent ei cu suprafața de 0,0663 ha, cu nr. cadastral 8015303.342.01, situat în Republica Moldova, raionul Strășeni, satul Cojușna, str. P. Boțu, 4.

Instanța de fond a concluzionat că, pe parcursul examinării pricinii, s-a stabilit cu certitudine că intervenientul accesoriu nu și-a onorat obligațiile prevăzute în contractul de credit și nu a rambursat reclamantului datoria acumulată în mărime de 601 448,22 lei. Totodată, a mai menționat instanța că reclamantul, în scopul exercitării dreptului de gaj (ipotecă), a respectat procedura prevăzută de notificare și preavizare, iar pîrîtul Jereghi Constantin nu a transmis benevol bunurile ipotecate. Prin urmare, bunurile ipotecate urmează a fi transmis silit de la Jereghi Constantin în posesia Băncii Comerciale „Moldindconbank” Societate pe Acțiuni a bunurilor imobile gajate în scopul comercializării.

La data de 22 iulie 2016, Jereghi Gheorghe a depus apel împotriva hotărârii judecătoreii Strășeni din 01 iulie 2016, solicitînd casarea acesteia și restituirea pricinii la rejudecare.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2016, s-a dispus a nu da curs cererii de apel, fiindu-i comunicat apelantului despre necesitatea depunerii apelului motivat și dovada achitării taxei de stat în mărime de 1980,75 lei, acordîndu-i ultimului termen pînă la data de 19 octombrie 2016.

La data de 17 octombrie 2016, Jereghi Gheorghe a depus în cancelaria Curții de Apel Chișinău o cerere privind scutirea de la plata taxei de stat, invocînd situația materială precară.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2016, cererea apelantului privind scutirea de la plata taxei de stat a fost respinsă, s-a comunicat lui Jereghi Gheorghe despre necesitatea prezentării dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 1 980,75 lei, acordându-i un termen suplimentar pînă la data de 17 noiembrie 2016.

La data de 04 noiembrie 2016, Jereghi Gheorghe a declarat recurs împotriva încheierii din 20 octombrie 2016 a Curții de Apel Chișinău, solicitînd casarea acesteia și admiterea cererii privind scutirea de la plata taxei de stat pentru examinarea apelului.

În motivarea recursului a invocat că în motivarea încheierii recurate instanța a invocat că demersul privind scutirea de la plata taxei de stat este unul declarativ, lipsit de orice probe, nefiind întrunite condițiile art.85 alin.(4) CPC. Totodată

instanța a invocat și faptul că la cererea de scutirea taxei de stat nu au fost anexate probe suficiente care să confirme starea materială reală și argumentul referitor la imposibilitatea achitării taxei de stat pe motiv că pensia este mică nu a putut fi reținut. Consideră că motivele invocate de instanță sunt nefondate, ceea ce constituie temei pentru casarea acesteia.

Invocă că, dînsul a prezentat probe suficiente pentru a beneficia de drepturile legale prevăzute în legislația Republicii Moldova și a Convețiilor la care Republica Moldova a aderat și face parte. Or, situația sa financiară precară rezultă din faptul că este pensionar, prezentând în acest sens copia carnetului de pensionar.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Astfel, având în vedere că recursul împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2016 a fost depus de Jereghi Gheorghe la data de 04 noiembrie 2016, acestea se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul declarat de către Jereghi Gheorghe întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanței de apel și emiterea unei noi încheieri de admitere în parte a cererii privind scutirea de la plata taxei de stat, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. c) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema în fond.

Instanța de recurs consideră concluziile instanței de apel neîntemeiate, deoarece vin în contradicție cu normele de drept procedural și probele din dosar, ce se referă la temeiurile de scutire de la plata taxei de stat.

În acest sens, instanța de recurs relevă că potrivit art. 83 alin. (1) Codul de procedură civilă, taxa de stat reprezintă o sumă care se percepe, în temeiul legii, de către instanța judecătorească în beneficiul statului de la persoanele în ale căror interese se exercită actele procedurale de judecare a pricinii civile sau cărora li se eliberează copii de pe documente din dosar.

Potrivit art. 84 Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a

ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

La caz, prezintă relevanță și prevederile art.85 alin. (4) Codul de procedură civilă, în conformitate cu care, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Astfel, norma sus enunțată, admite cazuri în care instanța de judecată, în funcție de condițiile unui participant la proces este în drept să scutească de plata taxei de stat participantul care se încadrează în cazurile enumerate de art. 85 Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că, la 22 iulie 2016, Jereghi Gheorghe a depus apel nemotivat împotriva hotărârii judecătoreiei Strășeni din 01 iulie 2016 (f.d.46).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 septembrie 2016 nu s-a dat curs cereri de apel și s-a acordat apelantului termen până la 19 octombrie 2016 pentru prezentarea cererii de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și dovada de plată a taxei de stat în mărime de 1 980,75 lei (f.d.49-50).

La 17 octombrie 2016, Jereghi Gheorghe a depus în cancelaria Curții de Apel Chișinău, cererea de apel motivată (f.d. 55-57). Totodată, apelantul a depus și cerere privind scutirea de la plata taxei de stat, invocând starea materială precară, anexând în acest sens copia legitimației de pensionar (f.d.59-60).

Astfel, prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2016 s-a respins cererea lui Jereghi Gheorghe cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, i s-a comunicat despre necesitatea prezentării dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 1 980,75 lei, stabilindu-i pentru aceasta un termen suplimentar până la data de 17 noiembrie 2016. S-a explicat apelantului că în caz dacă nu va prezenta dovada de plată a taxei de stat în termen, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate documentele anexate va fi restituită (f.d.63-65).

La caz, instanța de recurs reține că încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2016 a fost contestată cu recurs de către Jereghi Gheorghe, în partea în care a fost obligat să achite taxa de stat în sumă de 1 980,75 lei.

Așadar, Colegiul menționează că la materialele cauzei au fost anexate probe ce confirmă situația materială precară a recurentului, și anume: legitimația eliberată de Casa Teritorială de Asigurări Sociale Strășeni nr.800820 din 10 septembrie 2015 care atestă că Jereghi Gheorghe este pensionar, iar pensia lunară constituie 1784,91 lei (f.d.60).

Prin urmare, instanța de apel admitând proba prezentată, a considerat-o întemeiată, însă, totodată eronat a apreciat-o. Or, acest înscris probează cu certitudine circumstanțele invocate de apelant-recurent.

Mai mult ca atât, instanța de apel a constatat împrejurările menționate supra, dar a conchis că acestea nu constituie temei de scutire de la plata taxei de stat.

Astfel, instanța de recurs consideră concluzia instanței de apel ca neîntemeiată, având în vedere faptul că apelantul a justificat cerința de scutire de la plata taxei de stat.

Raportând la caz normele enunțate supra și verificând probele anexate, Colegiul conchide că apelantul Jereghi Gheorghe urmează a fi scutit parțial de plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

În context instanța de recurs remarcă că art. 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil, iar factorul financiar, respectiv incapacitatea de a achita o taxă de stat, nu poate servi ca motiv de a nu recurge la această cale de atac.

De altfel, instanța europeană a relatat în practica sa constantă că, dreptul la o instanță nu este absolut. În această privință, Curtea, în mai multe cauze de acest gen nu exclude ipoteză că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unei restricții de natură financiară în accesul unei persoane la o instanță (Tolstoy –Miloslavsky vs Regatul Unit), dar această restricție se impune a fi una justificată, generată de situația celui ce recurge la calea de atac, dar și conformă normele care guvernează accesul la justiție. Respectiv, impunerea achitării taxei de stat în condițiile în care norma legală și situația contestatarului prevede scutirea de la achitarea taxei de stat – ar restricționa nejustificat accesul la justiție și s-ar admite astfel încălcarea unuia din drepturile fundamentale consfințite în Convenție.

În același timp, în jurisprudența sa constantă (Clionov vs. Moldova, Tudor Comerț vs. Moldova, Teltronic-CATV vs. Polonia) Curtea a statuat că dreptul la tribunal este pus grav în discuție dacă taxa de stat este fixată într-un quantum excesiv, în deosebi atunci când cel care intenționează să exercite calea de atac este lipsit de resurse financiare. În consecință, Curtea a arătat că în toate cazurile de exercitare a recursului (apelului) fără plata taxei de stat, instanța de judecată trebuie să examineze posibilitatea reducerii quantumului acesteia sau scutirii recurentului (apelantului) care invocă situația grea financiară.

Colegiul reține, că, apelantul cere scutirea de la plata taxei de stat, prezentând în acest sens doar copia legitimației de pensionar, întru demonstrarea faptului, că situația financiară nu-i permite să achite taxa de stat în quantumul necesar. Ținând cont că suma taxei de stat impusă spre plată ar presupune

dificultăți financiare, Colegiul, în scopul asigurării apelantului accesul la justiție și la un proces echitabil, consideră necesar a-l scuti pe apelant parțial de la plata taxei de stat, obligându-l să achite taxa de stat în proporție de 50 % din suma totală impusă spre plată de instanța de fond, ceea ce constituie sumă de 990 lei.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Jereghi Gheorghe, a casa încheierea instanței de apel cu emiterea unei noi încheieri de admitere în parte a cerinței apelantului Jereghi Gheorghe de scutire de la plata taxei de stat, obligându-l să achite taxa de stat în sumă de 990 lei.

În conformitate cu art. 427 lit. c), art. 428 Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Jereghi Gheorghe.

Se casează încheierea Curții de Apel Chișinău din 20 octombrie 2016, cu emiterea unei noi încheieri prin care:

Se admite în parte cererea lui Jereghi Gheorghe privind scutirea de la plata taxei de stat.

Se obligă Jereghi Gheorghe să achite taxa de stat în mărime de 990 (nouă sute nouăzeci) lei în termen de 10 zile din momentul recepționării prezentei decizii. În rest, cerințele de scutire de la plata taxei de stat se resping.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței

Ala Cobăneanu

Judecători

Ion Druță

Nicolae Craiu